

Philips Pensioenfonds

Kwartaalverslag Q3-2019

Kwartaalverslag

Derde kwartaal 2019

1 In het kort

- De beleidsdekkingsgraad per 30 september 2019 bedroeg 114,6%.
- Het rendement van 1 juli tot en met 30 september 2019 bedroeg 5,7%.
- Het pensioenvermogen per 30 september 2019 bedroeg € 21.384 miljoen.
- De beleidsdekkingsgraad lag per 31 maart 2019 onder het niveau van de vereiste dekkingsgraad (destijds 118,7%). Het Fonds heeft nog steeds een tekort. Het ingediende herstelplan is goedgekeurd door de toezichthouder De Nederlandsche Bank. Het is de verwachting dat de dekkingsgraad met het huidige beleid tijdig herstelt en dat geen aanvullende maatregelen nodig zijn.

2 Financiële positie Philips Pensioenfonds

De financiële positie van Philips Pensioenfonds wordt onder andere beoordeeld aan de hand van de dekkingsgraad. Een dekkingsgraad van 100% betekent dat een pensioenfonds precies genoeg vermogen heeft om zijn huidige pensioenverplichtingen na te komen. Mede als gevolg van de financiële 'spelregels' die zijn vastgelegd in het zogenoemde Financieel Toetsingskader (FTK), kunnen op dit moment de volgende dekkingsgraden worden onderkend.

Actuele dekkingsgraad

De actuele dekkingsgraad geeft de verhouding weer tussen het vermogen van een pensioenfonds en de pensioenverplichtingen (alle nu en in de toekomst uit te keren pensioenen) die daartegenover staan.

De actuele dekkingsgraad van Philips Pensioenfonds bedroeg per 30 september 2019 110,9%.

Beleidsdekkingsgraad

Daarnaast wordt de dekkingsgraad ook op een andere manier vastgesteld, waarbij deze minder afhankelijk is van dagkoersen: dit is de beleidsdekkingsgraad. De beleidsdekkingsgraad wordt berekend door het gemiddelde te nemen van de actuele dekkingsgraden over de afgelopen twaalf maanden. Een pensioenfonds is wettelijk verplicht om de beleidsdekkingsgraad te gebruiken als basis voor bepaalde beleidsbeslissingen, bijvoorbeeld beslissingen over indexatie. Daarnaast is de beleidsdekkingsgraad onder meer van belang om te bepalen of een pensioenfonds voldoende buffers heeft.

De beleidsdekkingsgraad van Philips Pensioenfonds bedroeg per 30 september 2019 114,6%.

Vereiste dekkingsgraad

De vereiste dekkingsgraad geeft aan hoe hoog de beleidsdekkingsgraad van een pensioenfonds wettelijk moet zijn. Is de beleidsdekkingsgraad gelijk aan de vereiste dekkingsgraad, dan beschikt het pensioenfonds over de wettelijk vereiste financiële buffer. Deze buffer dient om schommelingen in de waarde van de beleggingen en de verplichtingen op te vangen. De hoogte van de vereiste dekkingsgraad verschilt per pensioenfonds en is met name afhankelijk van het beleggingsbeleid. Hoe meer risico in het beleggingsbeleid wordt genomen, hoe hoger de vereiste dekkingsgraad.

De vereiste dekkingsgraad van Philips Pensioenfonds bedroeg per 30 september 2019 118,2%.

<i>Bedragen in miljoenen euro's</i>				
	2019			2018
	Einde 3 ^e kwartaal	Einde 2 ^e kwartaal	Einde 1 ^e kwartaal	Einde 4 ^e kwartaal
Pensioenvermogen¹	21.384	20.361	19.774	18.572
Pensioenverplichtingen	19.274	18.002	17.100	16.200
Actuele dekkingsgraad	110,9%	113,0%	115,6%	114,5%
Beleidsdekkingsgraad	114,6%	117,3%	118,7%	119,8%

Actuele ontwikkelingen

In het derde kwartaal daalde de actuele dekkingsgraad van 113,0% eind juni 2019 naar 110,9% eind september 2019. De daling van de actuele dekkingsgraad was het gevolg van de gedaalde rente. De handelsoorlog tussen de China en de VS hield financiële markten gedurende het derde kwartaal van dit jaar in hun greep. Bovendien gaven centrale banken aan het monetaire beleid te versoepelen. Dit alles leidde tot een forse daling van de rente. De portefeuille met vastrentende waarden had baat bij de lage rente en liet het afgelopen kwartaal een positief rendement zien. Maar het positieve effect hiervan op de dekkingsgraad werd meer dan tenietgedaan door een toename van de pensioenverplichtingen. De daling van de rente was per saldo dus negatief voor de ontwikkeling van de dekkingsgraad. Geholpen door het vooruitzicht van een soepeler monetair beleid, lieten aandelenmarkten een bescheiden rendement zien in het derde kwartaal. Dit was echter niet hoog genoeg om te kunnen voorkomen dat de dekkingsgraad met 2,1 procentpunten daalde in het derde kwartaal.

¹ Het pensioenvermogen geeft de omvang van de financiële middelen van het Pensioenfonds (op basis van de beleggingen voor risico fonds) weer. Tussen het pensioenvermogen en het belegd vermogen zit een verschil. Dit verschil bestaat uit een aantal posten (waaronder te betalen belastingen en premies sociale verzekeringen) dat wel of niet meegenomen wordt in enerzijds het pensioenvermogen en anderzijds het belegd vermogen. Voor de berekening van de dekkingsgraad wordt uitgegaan van het pensioenvermogen en de beleggingen voor risico deelnemers.

3 Beleggingsresultaten Philips Pensioenfonds

Het beleggingsbeleid gaat uit van een beleggingsportefeuille met een verdeling tussen vastrentende waarden en zakelijke waarden. Met deze verdeling is er op termijn een goede kans op het halen van onze ambitie, een waardevast pensioen voor pensioenontvangers en premievrije polishouders en een welvaartsvast pensioen voor pensioenopbouwers, zonder dat de risico's te groot worden².

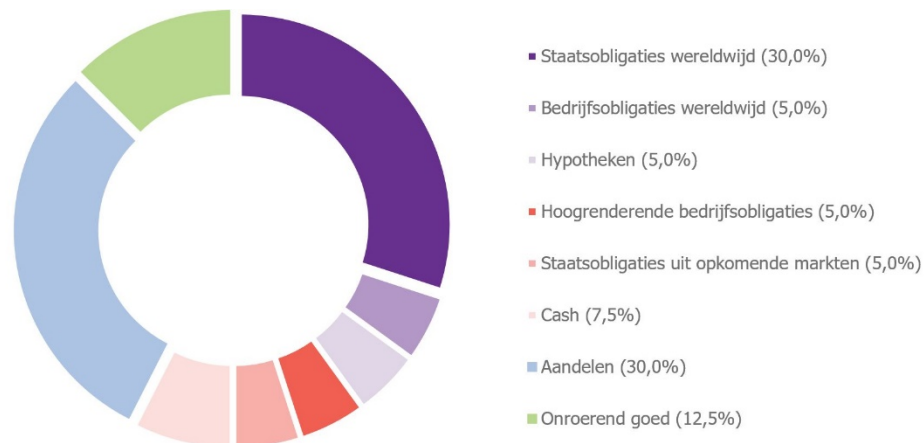
De vastrentende waarden bestaan grotendeels uit relatief 'veilige' beleggingen. Denk hierbij aan staatsobligaties en kredietwaardige bedrijfsobligaties met een spreiding binnen en buiten Europa. Wij rekenen ook beleggingen in cash tot de vastrentende waarden. De meer 'risicovolle' beleggingen vallen onder de zakelijke waarden. Met deze beleggingen wordt beoogd meer rendement te behalen. Denk hierbij met name aan de beleggingen in aandelen en onroerend goed.

<i>Bedragen in miljoenen euro's</i>				
	2019			2018
	Einde 3 ^e kwartaal	Einde 2 ^e kwartaal	Einde 1 ^e kwartaal	Einde 4 ^e kwartaal
Belegd vermogen³	21.371	20.343	19.750	18.554

De strategische verdeling van de beleggingsportefeuille is als volgt: 57,5% van het vermogen wordt belegd in vastrentende waarden en 42,5% van het vermogen wordt belegd in zakelijke waarden. Op de volgende pagina wordt getoond hoe het belegd vermogen van het Fonds verdeeld is over de verschillende beleggingscategorieën. De paars- en oranje-gekleurde beleggingscategorieën vallen onder de vastrentende waarden. De blauw- en groen-gekleurde beleggingscategorieën vallen onder de zakelijke waarden.

² In de scenario's die het Fonds in dit verband gebruikt, wordt uitgegaan van een terugkeer, op termijn, naar (vanuit historisch perspectief) 'normale' verhoudingen op de financiële markten en dus naar een hogere rente. Dit is overigens een gebruikelijke aanpak. Als die terugkeer naar 'normale verhoudingen' niet gebeurt, komt het waarmaken van de ambitie in gevaar. Het Algemeen Bestuur is zich terdege bewust van het feit, dat een scenario van langdurig lage rente tot de mogelijkheden behoort.

³ Het belegd vermogen geeft het totaalbedrag van de beleggingen van Philips Pensioenfonds weer. Het belegd vermogen zoals hier getoond betreft het 'belegd vermogen voor risico fonds' (van toepassing voor zogenoemde uitkeringsovereenkomsten). De 'beleggingen voor risico deelnemer' (bij zogenoemde premieovereenkomsten) zijn niet begrepen in het hier getoonde 'belegd vermogen'. Deze beleggingen zijn vermeld in paragraaf 4 van dit kwartaalverslag.

Meer informatie over het beleggingsbeleid van Philips Pensioenfonds is te vinden op de website: www.philipspensioenfonds.nl/beleggingsbeleid

Er zijn verschillende risico's die van invloed zijn op de financiële positie van Philips Pensioenfonds. Zo hebben renteontwikkelingen en de ontwikkeling van de inflatie grote invloed op de mate waarin het Fonds de toekomstige pensioenen (inclusief indexatie) kan betalen. Naast de beleggingen in vastrentende waarden en zakelijke waarden koopt het Fonds daarom nog extra 'bescherming' om de invloed van die risico's deels af te dekken. Deze extra bescherming tegen het rente- en inflatierisico is geen onderdeel van de benchmark. Met nadruk wordt erop gewezen, dat de extra bescherming de risico's slechts ten dele afdekt. Er zijn scenario's denkbaar, waarin het realiseren van de ambitie van een geïndexeerd pensioen in gevaar komt. Een van die scenario's is dat van een langdurig lage rente. Zie ook voetnoot 2 op de vorige pagina.

In de onderstaande tabel worden de volgende rendementcijfers gegeven:

- Totaalrendement zonder de bescherming tegen het rente- en inflatierisico. Dit cijfer kan worden afgezet tegen de daarbij behorende benchmark.
- Totaalrendement waarin de extra bescherming tegen het rente- en inflatierisico is meegenomen. Hier is geen benchmark voor beschikbaar.

	Philips Pensioenfonds	Benchmark
	3 ^e kwartaal 2019 1 juli – 30 september	3 ^e kwartaal 2019 1 juli – 30 september
Totaalrendement (exclusief afdekking rente- en inflatierisico)	4,1%	4,0%
Totaalrendement (inclusief afdekking rente- en inflatierisico)	5,7%	n.v.t

Het totale rendement van de portefeuille (inclusief afdekking rente- en inflatierisico) was 5,7% in het derde kwartaal. Zoals gezegd in de paragraaf over actuele ontwikkelingen, daalde de rente in het derde kwartaal doordat beleggers zich zorgen maakten over de handelsoorlog tussen de VS en China en omdat beleggers verwachtten dat er meer monetaire verruiming zou komen. Door de afname van de rente liet de portefeuille met vastrentende waarden forse rendementen zien. Geholpen door het vooruitzicht van ruimer monetair beleid zagen we bescheiden rendementen op aandelenbeurzen. Tezamen met een licht positief rendement op de onroerendgoedportefeuille, leidde dit tot een toename van de portefeuille met zakelijke waarden.

Vergelijking met benchmark

Philips Pensioenfonds beoordeelt de beleggingsresultaten door deze te vergelijken met een objectieve maatstaf (benchmark). Het totaalrendement was vrijwel gelijk aan de benchmark in het derde kwartaal.

4. Beleggingen voor risico deelnemer

De prepensioneringsregeling van het flex pensioen, waaraan recentelijk nog circa 1.500 personen deelnamen, was een individuele beschikbare-premiereregeling. Hierbij lag het beleggingsrisico bij de deelnemers. De prepensioneringsregeling is per 1 oktober 2019 beëindigd. De kapitalen van de deelnemers zijn per 1 oktober 2019 omgezet in een aanspraak op pensioen. Omdat de kapitalen pas per 2 oktober 2019 zijn verkocht, is deze wijziging nog niet zichtbaar in onderstaande overzicht waarin de totale waarde van de beleggingen voor risico deelnemers is weergegeven.

<i>Bedragen in miljoenen euro's</i>				
	2019			2018
	Einde 3 ^e kwartaal	Einde 2 ^e kwartaal	Einde 1 ^e kwartaal	Einde 4 ^e kwartaal
Beleggingen voor risico deelnemer (waarde)⁴	92	94	95	97

In de prepensioneringsregeling had de deelnemer de mogelijkheid om zijn pensioenkapitaal te beleggen in drie verschillende fondsen: het aandelenfonds, het obligatiefonds en het geldmarktfonds.

In de volgende tabel is het totaalrendement van alle beleggingen voor risico van de deelnemer weergegeven. Dit totaalrendement is het gewogen totaalgemiddelde van de rendementen van de beleggingsfondsen.

⁴ De pensioenverplichtingen voor risico deelnemers zijn gelijk aan het hier vermelde belegd vermogen voor risico deelnemers. De omvang van deze post wordt enerzijds beïnvloed door rendement en anderzijds doordat kapitaal wordt gebruikt om pensioen in te kopen.

3 ^e kwartaal 2019 1 juli – 30 september	
Totaalrendement beleggingen voor risico deelnemer	1,6%

5. Crisisplan

Alle pensioenfondsen in Nederland zijn verplicht een crisisplan op te stellen. In het crisisplan van Philips Pensioenfonds staat beschreven wat het Algemeen Bestuur gaat doen als het Fonds in een crisissituatie terechtkomt of dreigt te komen.

Financiële positie van het Fonds in gevarezone 'laag gevaar'

Indien de beleidsdekkingsgraad lager is dan 123%, maar hoger dan 110%, spreekt het Fonds van een gevarezone 'laag gevaar'. Het vermogen van het Fonds is dan groter dan de waarde van de verplichtingen, maar het Algemeen Bestuur kan geen volledige indexatie toekennen. Een samenvatting van het crisisplan is te vinden op www.philipspensioenfonds.nl/financielepositie.

6. Ontwikkelingen verzekerdenbestand

In het afgelopen kwartaal was er sprake van een heel lichte stijging in het aantal pensioenopbouwers. Het aantal premievrije polishouders en pensioenontvangers daalde licht.

	2019			2018
	Einde 3 ^e kwartaal	Einde 2 ^e kwartaal	Einde 1 ^e kwartaal	Einde 4 ^e kwartaal
Pensioenopbouwers	13.472	13.457	13.281	13.320
Pensioenontvangers	53.707	53.860	54.157	54.440
Houders premievrije polis	31.142	31.222	31.387	31.255
Totaal	98.321	98.539	98.825	99.237

De cijfers in dit kwartaalverslag hoeven niet noodzakelijkerwijs overeen te komen met de cijfers in publicaties die later verschijnen. Dit in verband met mogelijke correcties in cijfers na de verschijningsdatum van dit kwartaalverslag.